

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY VA O'RTA MAXSUS
TA'LIM VAZIRLIGI

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
INNOVATSION
RIVOJLANISH VAZIRLIGI

BOSHLANG'ICH TA'LIMGA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARNI TATBIQ ETISHNING ZAMONAVIY TENDENSIYALARI VA RIVOJLANISH OMILLARI

XALQARO ILMIY-AMALIY ANJUMANI

MATERIALLARI

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ
БУХОРО ДАВЛАТ УНИВЕРСИТЕТИ
МАКТАБГАЧА ВА БОШЛАНҒИЧ ТАЪЛИМ ФАКУЛЬТЕТИ
БОШЛАНҒИЧ ТАЪЛИМ МЕТОДИКАСИ КАФЕДРАСИ**

**БОШЛАНҒИЧ ТАЪЛИМГА РАҚАМЛИ ТЕХНОЛОГИЯЛАРНИ ТАТБИҚ
ЭТИШНИНГ ЗАМОНАВИЙ ТЕНДЕНЦИЯЛАРИ ВА РИВОЖЛАНИШ
ОМИЛЛАРИ**

**ХАЛҚАРО МИҚЁСИДАГИ ИЛМИЙ-АМАЛИЙ АНЖУМАН
МАТЕРИАЛЛАРИ**

2021 йил, 1 -2 апрель

БУХОРО - 2021

Илмий анжуманнинг дастурий қўмитаси

О. Х.Хамидов	–	Бухоро давлат университети ректори, иқтисод фанлари доктори, профессор, раис.
О.С.Қаҳҳоров	–	илмий ишлар ва инновациялар бўйича проректор, раис муовини.
Ў.У. Рашидов	–	молия ва иқтисод ишлари бўйича проректор, аъзо.
Қ.Р.Тўхсонов	–	мактабгача ва бошланғич таълим факультети декани, аъзо.
Ю.Ю.Азимов	–	мактабгача ва бошланғич таълим факультети ўқув ишлари бўйича декан ўринбосари, аъзо.
Н.О. Сафарова	–	мактабгача ва бошланғич таълим факультети ёшлар билан ишлаш бўйича декан ўринбосари, аъзо.
А.Р.Ҳамроев	–	бошланғич таълим методикаси кафедраси мудири, аъзо.
Ю.А. Пўлотова	–	бошланғич таълим методикаси кафедраси ўқитувчиси, котиб.

Илмий анжуманнинг ташкилий қўмитаси

О.С.Қаҳҳоров	–	Бухоро давлат университети илмий ишлар ва инновациялар бўйича проректор, раис муовини.
Қ.Р.Тўхсонов	–	мактабгача ва бошланғич таълим факультети декани, раис муовини.
Г.Т. Зарипов	–	ИТ, И ва ИПКТБ бўлими бошлиғи, аъзо.
Ю.Ю.Азимов	–	мактабгача ва бошланғич таълим факультети ўқув ишлари бўйича декан ўринбосари, аъзо.
Н.О. Сафарова	–	мактабгача ва бошланғич таълим факультети ёшлар билан ишлаш бўйича декан ўринбосари, аъзо.
А.Р.Ҳамроев	–	бошланғич таълим методикаси кафедраси мудири, аъзо.
Ф.М.Қосимов	–	бошланғич таълим методикаси кафедраси доценти, аъзо.
Ғ.М.Сайфуллаев	–	бошланғич таълим методикаси кафедраси доценти, аъзо.
Н.Б.Адизова	–	бошланғич таълим методикаси кафедраси катта ўқитувчиси, аъзо.
Р.А.Қўлдошев	–	бошланғич таълим методикаси кафедраси ўқитувчиси, аъзо.
Р.Х.Жумаев	–	бошланғич таълим методикаси кафедраси ўқитувчиси, аъзо.

Тўплам Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2021 йил 2 мартдаги 78-фсонли фармойиши билан тасдиқланган Ўзбекистон Республикасида 2021 йилда халқаро ва республика миқёсида ўтказиладиган илмий ва илмий-техник тадбирлар режасида белгиланган тадбирларнинг бажарилиши мақсадида 2021 йил 1 апрель куни Бухоро давлат университети Бошланғич таълим методикаси кафедрасида **“Бошланғич таълимга рақамли технологияларни татбиқ этишнинг замонавий тенденциялари ва ривожланиш омиллари”** мавзусидаги халқароилмий-амалий анжуман материаллари асосида тузилди.

Масъул муҳаррир:

А.Р.Ҳамроев, педагогика фанлари доктори, доцент

Такризчилар:

Б.Р.Адизов, педагогика фанлари доктори, профессор

Ю.Ю.Азимов, филология фанлари номзоди, доцент

РАҚАМЛИ ТЕХНОЛОГИЯЛАРНИ ТАЪЛИМ ЖАРАЁНИГА ТАТБИҚ ЭТИШНИНГ УСТУВОР ВАЗИФАЛАРИ

Обиджон Хамидов

Бухоро давлат университети ректори

Айни кунларда бутун ер шари аҳолиси синовли кунларни бошдан ўтказмоқда. Коронавирус пандемияси глобал фожиага айланиб улгурди. Унинг таъсири, айниқса, таълимда яққол кўринмоқда. Барча, хусусан, таълим олувчи ҳам таълим берувчи ҳам карантин ҳолатида. Жонли, юзма-юз дарс бериш кўникмаларига ўрганган ўқитувчиларимиз бу вазиятда бир оз саросимага ҳам тушган десак, муболаға бўлмайди.

Мамлакатимизда рақамли иқтисодий фаол ривожлантириш, барча тармоқлар ва соҳаларда, энг аввало, давлат бошқаруви, таълим, соғлиқни сақлаш ва қишлоқ хўжалигида замонавий ахборот-коммуникация технологияларини кенг жорий этиш бўйича комплекс чора-тадбирлар амалга оширилмоқда. Хусусан, электрон ҳукумат тизимини такомиллаштириш, дастурий маҳсулотлар ва ахборот технологияларининг маҳаллий бозорини янада ривожлантириш, республиканинг барча ҳудудларида IT-паркларни ташкил этиш, шунингдек, соҳани малакали кадрлар билан таъминлашни кўзда тутувчи 220 дан ортиқ устувор лойиҳаларни амалга ошириш бошланган.

Бундан ташқари, 40 дан ортиқ ахборот тизимлари билан интеграциялашган геопортални ишга тушириш, жамоат транспорти ва коммунал инфратузилмани бошқаришнинг ахборот тизимини яратиш, ижтимоий соҳани рақамлаштириш ва кейинчалик ушбу тажрибани бошқа ҳудудларда жорий қилишни назарда тутувчи “Рақамли Ўзбекистон” комплекс дастури амалга оширилмоқда.

Бу каби устувор вазифаларни амалга оширишда биринчи галда, ҳозирги ҳолатни ижобий йўналишга солиш ва ушбу вазиятни бир имконият сифатида қабул қилиши керак. Боиси, таълим экспертларининг хулосаларига қараганда коронавирал пандемиясидан сўнг таълимнинг ривожланиш йўналишлари қайта кўриб чиқилади; таълимнинг янги даври – рақамли таълим даври бошланади.

Рақамли таълим масофа ва макон тўсиқларини олиб ташлайди. Ҳозирги шароитда Ўзбекистон таълим тизими қайси йўлдан кетиши тўғрисида бир қатор саволлар турибди. Хусусан, у ҳозирги анъанавий тизимни ривожлантирилган босқичига ўтадими ёки рақамли таълим тизимига ўтадими? Саволлар кўп. Ушбу саволларга қарамасдан таълим тизимида ҳеч қачон ўзгармайдиган асос, яъни устунлар мавжуд. Бу “таълим олувчи” ва “таълим берувчи” яъни “талаба” ва “ўқитувчи”дир. Агар таълимда ана шу икки томоннинг дунёқарабини ўзгартира олсак, яъни ўқувчини мустақил таълим олишга, билим олиш йўлларни мустақил излашга, ўқитувчини эса янги билимлар билан рақамли технологиялар асосида қуроллантириб талабага билим олиш йўлларини ўргатишини йўлга қўя олсак, таълим тизими қайси шаклга ўтишидан қатъий назар таълимда сифат пайдо бўлади. Ана шу масала мамлакатимиз таълим тизимининг энг оғриқли ва заиф нуқтаси ҳисобланади. Бу масалалар бўйича олий таълим тизими дунёнинг етакчи университетларидан ўрганадиган, ўзлаштирадиган жиҳатлар ниҳоятда кўп. Таълим

тизими ривожланган дунёнинг қатор давлатларида муайян курс бўйича дарслар Google Classroom платформасидан фойдаланган ҳолда амалга оширилмоқда.

Одатда, кенг омма “Google” тизимини асосан қидирув ва электрон таржимон сифатида танийди. Бироқ ушбу тизимнинг илм-фан, таълим учун фойдали имкониятлари ниҳоятда кенг. “Google” тизими таълимдаги масофа ва макон тушунчасини йўққа чиқаради. Сабаби унинг дастурлари дунёнинг қай чеккасида бўлмасин талаба ва педагогни бир вақтда ишлаш имкониятини яратади. Бу учун “gmail”дан электрон почта очишнинг ўзи кифоя қилади. “Google classroom”, “Google doc”, “Google disk” дастурлари бунда ёрдамга келади.

“Google classroom”- дастури синфхона вазифасини бажаради. Бунда педагог талабаларни рўйхатини тайёрлаш, вазифа бериш, топшириқ бажарилиши муддатини белгилаш, баҳолаш, фанга оид қўшимча маълумот бериш, турли хил мавзуга доир баҳслар уюштириш ва талабалар фикрини билишга эришиши мумкин.

“Google doc” дастури талабаларни мақола, курс иши, битирув-малакавий иши, тадқиқот иши, илмий лойиҳа тайёрлашда кўмак беради. Бунда талаба “Google doc” дастурида электрон ҳужжат яратади ва илмий раҳбари билан “gmail” орқали алоқага чиқади. Ушбу дастурнинг имконияти шундаки, бир пайтнинг ўзида ҳам талаба, ҳам педагог таҳрир қилиш, қўшимчалар киритиш имкониятига эга бўлади. Ҳаммуаллифликда илмий мақолалар ёзишда ҳам жуда қўл келади. Айниқса, ҳозирги кезде чет эллик ҳамкорлар билан ёхуд илмий раҳбар билан бевосита кўришиш имконияти чекланган шароитда бу дастур катта қулайлик яратади.

“Google disk” дастури маълумот сақлаш учун хизмат қилади. Дастур катта ҳажмдаги маълумотни сақлаш имкониятига эга. Бу дастур барчага бирдек қулай. Фойдаланувчилар ёзилган матнларни йўқотиш ва оғир китобларни кўтариб юришдан озод қилади. Кутубхонада ишлаб туриб керакли маълумотлар “Google disk”да сақланади ва зарурат туғилганда исталган ердан интернет воситасида юклаб олиш мумкин бўлади.

Юқорида келтирилган барча дастурлардан фойдаланилгандан сўнг, талабаларни амалга оширган вазифаларининг натижасини “E-Portfolio” саҳифасида кўрсатиш мумкин бўлади.

“E-Portfolio” ҳам “Google” имкониятларидан келиб чиққан ҳолда яратилади. “Google”да веб-сайт яратиш дастури ишлаб чиқилган бўлиб, у жуда қулай. Ҳозирги инфорацион технологиялар ривожланиб, жадаллашиб бораётган бир пайтда, ҳар бир шахс ўзининг ҳар соҳадаги фикрлари, қарашлари ва ютуқларини ўртоқлашиш мақсадида шу турдаги “E-Portfolio” яратса, унинг илмий, ижтимоий, фалсафий фаолиятидан барча бирдек баҳраманд бўлиши мумкин. Шу ўринда ёзувчи, қатор таълимий сайтлар муаллифи Марк Пренскининг “Digital Natives, Digital Immigrants” (“Рақамли дунё соҳиблари, рақамли дунё муҳожирлари”) номли мақоласида бугунги кун талабаларига қуйидаги таърифни беради: “Ҳозирда талабаларимиз батамом ўзгарган. Замонавий талабалар эндиликда биз ишлаб чиққан таълим тизимимизга кўра ўқитиладиган кишилар эмас”. Мақолада бугуннинг талабалари “Digital Natives” – “Рақамли дунё соҳиблари”– бугунги кунда компьютер, видео ўйинлари ва интернетнинг рақамли тилида ўз она тилидай сўзлашувчи ёшлар сифатида таъриф берилади. Таълим соҳаси вакиллари

Organayzer
Klaster
Domino
Rolli o'yinlar
Aqliy hujum

Matn tahlili
Filvord
Bumerang
Assisment texnikasi
Charxpalak

Sinfdan tashqari o'qish darslarida zamonaviy ta'lim texnologiyalaridan foydalanish natijasida o'quvchi shaxsi ustuvorligidan kelib chiqib ularning yosh xususiyatlariga mos ravishda ularda kommunikativ, axborotlar bilan ishlash, O'z-o'zini rivojlantirish, Ijtimoiy faol fuqarolik kabi tayanch kompetensiyalar⁸³ shakllantirilishiga erishiladi. Ушбу дарслар эркин дars hisoblаниб, bolalarning kitobxonlik qiziqishlari, bilim doirasi, estetik taassuroti, badiiy obrazlarni idrok etishi, ijodi rivojlanadi, aktiv kitobxonlar ushун zarur ko'nikma va malakalar shakllanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2017-yil 6-apreldagi "Umumiy o'rta va o'rta maxsus, kasb-hunar ta'limining davlat ta'lim standartlarini tasdiqlash to'g'risida"gi 187-sonli Qarori
2. Vaxobov M.M., Kompetensiyaviy yondashuvga asoslangan davlat ta'lim standartlarini joriy etish – zamonaviy ta'lim paradigmasi sifatida. 2016 y
3. K. Turg'unboyev, M. Ortiqova "Pedagogik innovatsiya asoslari" - Andijon. "Andijon nashriyot-matbaa". 2011-yil.
4. Mavlonova R.A. Boshlang'ich ta'limda innovatsiya. - T.: 2007.
5. M. Umarova, X. Hamroqulova, R. Tojiboyeva "3-sinf o'qish" kitobi, "O'zbekiston" nashriyoti, - Toshkent. 2019-yil.
6. Matjonov S., Shojalilov A., Gulomova X., Sariyev Sh., Dolimov Z., "4 sinf o'qish" kitobi, "Yangi yo'l poligraf service", - Toshkent., 2019-yil.
7. Sayidaxmedov N.S. Umarov S. Xalq ta'limi xodimlari va o'qituvchilar uchun «Yangi pedagogik texnologiyalar nazariyasi va amaliyoti» kursi bo'yicha sinov o'quv mavzuviy rejasi. T., 2000.
8. Saidahmedov N. Pedagogik texnologiya asoslari. T., 2002.
9. Ta'lat G'afforova "Boshlang'ich ta'limda zamonaviy pedagogik texnologiyalar" "Tafakkur", nashriyoti, Toshkent - 2011-yil

MAKTABGACHA VA BOSHLANG'ICH TA'LIM INTEGRATSIYASIDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARNING O'RNI

Xalikova Umida Mirovna
Buxoro davlat universiteti,
Axborot texnologiyalari fakulteti 2-bosqich magistranti

Annotatsiya: Maqolada hayotimizning barcha jabhalarini raqamlashtirish, jumladan, maktabgacha va boshlang'ich ta'lim integratsiyasida raqamli texnologiyalarning o'rni, raqamlashtirish muammolari ko'rilgan. Maktabgacha ta'lim va boshlang'ich ta'lim integratsiyasida raqamli texnologiyalarni joriy etishning ijobiy va salbiy tomonlari, maktabgacha ta'limning xususiyatlari va imkoniyati, maktabgacha ta'limda va boshlang'ich ta'limda raqamli texnologiyalar ahamiyati, ulardan oqilona va samarali foydalanish talablari keltirilgan. Maqolada hozirgi globallashuv davrining muhim ehtiyoji hisoblanmish maktabgacha va boshlang'ich ta'lim yoshidagi bolalarning bilim faolligini, dunyoqarashini va motivatsiyasini oshiruvchi zamonaviy o'quv jarayoni

⁸³ O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2017-yil 6-apreldagi "Umumiy o'rta va o'rta maxsus, kasb-hunar ta'limining davlat ta'lim standartlarini tasdiqlash to'g'risida"gi 187-sonli Qarori

vositasi sifatida axborot-kommunikatsiya texnologiyalari va raqamli texnologiyalarni qo'llash nazariyasi va metodologiyasining dolzarb muammolari muhokama qilinadi. Ta'lim va tarbiya jarayonida raqamli texnologiyalarni qo'llash maktabgacha yoshdagi bolalar yutuqlarining kafolatlari va keyinchalik maktabda muvaffaqiyatli o'qish kafolatlari haqida so'z yuritilgan.

Kalit so'zlar: axborot kommunikatsion texnologiyalar, raqamli texnologiya, kognitiv faoliyat, hissiy idrok, germenevtika, maktabgacha ta'lim, boshlang'ich ta'lim, raqamlilashtirish, ta'lim, virtual dunyo, rivojlanish, globallashuv, motivatsiya, integratsiya.

Аннотация: В статье рассматривается роль цифровых технологий в интеграции всех сторон нашей жизни, включая интеграцию дошкольного и начального образования, проблемы цифровизации. Перечислены плюсы и минусы внедрения цифровых технологий при интеграции дошкольного и начального образования, особенности и возможности дошкольного образования, значение цифровых технологий в дошкольном и начальном образовании, требования к их рациональному и эффективному использованию. В статье рассматриваются актуальные вопросы теории и методологии информационно-коммуникационных технологий и использования цифровых технологий как современного инструмента учебного процесса, повышающего познавательную активность, мировоззрение и мотивацию детей дошкольного и младшего школьного возраста, что является важной потребностью сегодняшнего современного эпохи глобализации. Использование цифровых технологий в обучении и воспитании - залог успеха дошкольников и залог успешного обучения в школе.

Ключевые слова: информационные и коммуникационные технологии, цифровые технологии, познавательная деятельность, эмоциональное восприятие, герmenevtika, дошкольное образование, цифровизация, образование, виртуальный мир, развитие, глобализация, мотивация, интеграция.

Annotation: The article discusses the role of digital technologies in the integration of all aspects of our life, including the integration of preschool and primary education, the problems of digitalization. The pros and cons of the introduction of digital technologies in the integration of preschool and primary education, the features and possibilities of preschool education, the importance of digital technologies in preschool and primary education, the requirements for their rational and effective use are listed. The article discusses topical issues of the theory and methodology of information and communication technologies and the use of digital technologies as a modern tool of the educational process that increases the cognitive activity, worldview and motivation of children of preschool and primary school age, which is an important need of today's modern era of globalization. The use of digital technologies in teaching and upbringing is the key to the success of preschoolers and the key to successful schooling.

Keywords: information and communication technologies, digital technologies, cognitive activity, emotional perception, hermeneutics, preschool education, digitalization, education, virtual world, development, globalization, motivation, integration.

O'zbekiston bugungi kunda rivojlangan davlatlar qatori raqamli davrga o'tmoqda va bu bilan bog'liq o'zgarishlar aksariyat hollarda, ishlab chiqarish sohalarida, uy-joy kommunal xo'jaligida, savdo va boshqa sohalarda aniq ko'rinmoqda. Hozirgi kunda biz o'z hayotimizning asosiy qismini virtual dunyoga o'tkazayapmiz: kompyuterlar, noutbuklar, planshetlar, smartfonlar va boshqa moslamalar. Biz u yerda suhbatlashamiz, do'stlar orttiramiz, ishlaymiz, fotosuratlar almashamiz, taassurotlar, fikrlarimizni bo'lishamiz, o'yinlardan foydalanamiz, tomoshabop filmlar ko'ramiz, "like"lar bosamiz, ma'lumotlar joylashtiramiz. Axborot resurslarining barcha toifadagi fuqarolar hayotiga - yosh bolalardan tortib, nafaqaxo'rlargacha kirib borganligi - axborot texnologiyalari zamonaviy jamiyatni qiziqtirgan barcha muammolarni hal qilishga qodir degan fikrni shakllantiradi.

Zamonaviy raqamli texnologiyalar butun dunyo bo'ylab barcha ta'lim muassasalarini rivojlantirish uchun yangi vositalarni taqdim etadi. Raqamlashtirish,

o'rganilgan saboq va bilimlarni almashish uchun imkoniyatlar yaratib, odamlarga ko'proq ma'lumot olish va kundalik hayotlarida yaxshi qarorlar qabul qilish imkoniyatini beradi. Yaqin kelajakda ta'lim muhitida raqamlashtirish bilan bog'liq katta o'zgarishlar yuz beradi.

Elektron ta'lim tizimi yangi imkoniyatlar va yangi vazifalarni yaratmoqda. Asosiy imkoniyatlar qatoriga ta'limga oid muammolarni hal qilish, ta'lim shaklini tanlashni kengaytirish, bilimlarni uzatish vositalarini ko'paytirish kiradi. Raqamli texnologiyalarning zamonaviy ta'limdagi o'rnini va rolini anglash zarurati maktabgacha va boshlang'ich ta'lim metodikasi va didaktikasi sohalaridagi zamonaviy tadqiqotlarda o'z aksini topishi kerak. Hozirgi kunda maktabgacha va boshlang'ich ta'lim integratsiyasida raqamli texnologiyalarni qo'llash muammolari kelgusida rivojlanish strategiyasini va unga yo'naltirilgan yo'nalishni tanlash bilan bog'liq izlanishlarga sabab bo'ladi. Kelajakda raqobatdosh ta'lim va tadqiqot modeliga o'tish uchun raqamli transformatsiya dasturi allaqachon ishlab chiqilishi kerakligi aniq.

Elektron ta'lim tizimining muammolarini ikkita sinfga bo'lish mumkin: hozirgi (o'tish davri) va immanent.

Bugungi kunda ta'lim tizimining raqamli texnologiyalarga tez kirib borishi axborot makonida taqdim etilayotgan ko'p narsalarni jiddiy tahlil qilish va pedagogik asoslash uchun asos yaratmoqda. Ushbu maqolaning maqsadi ta'lim jarayonini raqamli rivojlantirishning ustuvor yo'nalishlarini, ularning afzalliklari va tahdidlariga asoslangan holda aniqlashdir, raqamli texnologiyalarni maktabgacha va boshlang'ich ta'lim tizimida ilmiy asoslangan holda amalga oshirish zarurati gipotezasi asosida tahlil qilish.

Ta'lim muhitini raqamlashtirish turli shakllarda amalga oshirilishi mumkin:

- mavjud o'quv materiallarini, shu jumladan ma'ruzalar, prezentatsiyalar, darsliklar, mustaqil ish uchun topshiriqlarni va bilimlarni boshqarish vositalarini elektron muhitni tarjima qilish;

- o'qituvchi va bola-o'quvchi o'rtasidagi o'zaro aloqalar uchun interaktiv elektron muhitni shakllantirish, shu jumladan o'qituvchilar uchun elektron sinflar yaratish, veb-seminarlar, munozarali forumlar o'tkazish va hk.;

- yangi turdagi o'quv vositalarini yaratish: elektron darsliklar, elektron muammoli kitoblar, video ma'ruzalar, elektron topshiriqlar bazasi, kompyuter o'yinlari;

- elektron muhit imkoniyatlaridan foydalangan holda ta'limning tubdan yangi shakllarini yaratish - axborotni xayoliy uzatish spektrini kengaytirish, rolli o'yinlar jarayonida turli vaziyatlarni modellash, raqobatbardosh o'yinlarga taqlid qilish va hk.;

- sun'iy intellekt imkoniyatlarini o'quv jarayoniga tadbiq qilish.

Bugungi kunda ta'lim tashkilotlarining aksariyat qismida ta'limni raqamlashtirish jarayoning dastlabki shakli amalga oshirilmoqda. Bu o'quvchilarning o'quv materiallariga kirishini engillashtirish, ijtimoiy ahamiyatga ega bo'lmagan o'quv yuklamasini kamaytirish, o'quv intizomi va o'quv jarayoni mazmuni ustidan nazoratni osonlashtirishga imkon beradi. Bundan tashqari, ushbu jarayon masofadan boshqarish pultini sezilarli darajada kengaytirishga imkon yaratmoqda. Biroq, ushbu tendentsiya ortidan, kimdir ertami-kechmi ta'lim tizimidagi (ta'lim xizmatlari bozorida) o'z o'rnini yo'qotishi mumkin. Yoxan Vissemning elektron ta'lim "samarasiz ta'lim muassasalarini muqarrar ravishda ekranlashtiradigan buzg'unchi yangilikdir, shundan so'ng g'olib

chiqqan ta'lim muassasalarining nisbatan kam qismi ushbu yangi texnologiyadan foyda ko'radi" degan tezisiga qo'shilmaslik mumkin emas[3, 20-bet].

Bu elektron ta'limga tegishli bo'lgan yangilik turiga kiradi. Hozirgi vaqtda u iste'molchilar uchun muhim bo'lgan oflayn ta'lim xususiyatlaridan ancha past. Biroq, onlayn ta'lim bozorda o'z o'rnini egallab, tegishli xizmatlarning doimiy ravishda yaxshilanib boradigan sifatini bozorga taklif eta oladigan ta'lim tashkilotlarigina kelajakda ta'lim makonida qolish imkoniyatiga ega.

Elektron ta'limning afzalliklari quyidagilarni o'z ichiga oladi:

1) Ta'limga kirish muammolarini hal qilish: bilimga kirish uchun hududiy to'siqlarni bartaraf etish; vaqt cheklovlarini olib tashlash - foydalanuvchi uchun qulay vaqtda kirish; sinflarni bloklarga ajratish hisobiga kasrli kirish imkoniyati; yuqori malakali o'qituvchilarning bilimlaridan foydalanish.

2) tanlovni kengaytirish: o'qituvchini tanlash qobiliyati va materialni taqdim etish usuli; mantiqqa, tasvirlarga (uyushmalarga) yoki amaliyotga (holatlar, vazifalar) e'tibor berish; materialni assimilyatsiya qilish usulini tanlash qobiliyati: eshitish, vizual, motorli ko'nikmalar yoki interaktiv ishtirok etish orqali; materialni o'zlashtirish chuqurligini tanlash qobiliyati - keng ko'lamli kurslar; bilimlarni boshqarish uchun qulay usulni tanlash qobiliyati: testlar, topshiriqlar, bepul insholar, loyihalar, sun'iy intellekt bilan interaktiv suhbatlar va hk.

3) shakllar va vositalarni kengaytirish bilimlarni uzatish: an'anaviy ma'ruzalar, spektakllar va seminarlar bilan bir qatorda loyihaviy ishlardan foydalanish, guruh bahslari, rol o'ynash va raqobatbardosh o'yinlar, shu jumladan virtual ishtirokchilar bilan va boshqalar.

4) Ijtimoiy-iqtisodiy afzalliklar: manfaatlarning ijtimoiy intellektual tarmoqlarini shakllantirish imkoniyati; nisbiy arzonlik (yuqori sarmoyalar va past operatsion xarajatlar).

Mavjud onlayn ta'lim tizimining past sifatini belgilaydigan bugungi kunning asosiy muammolari quyidagilardan iborat:

- kunduzgi ta'limga taqlid qilish istagi, asl nusxasi bilan solishtirganda nusxasi sifati yomonlashishiga olib keladi. An'anaviy kurslarni raqamli taqlid qilish aloqa vositalarining qashshoqlashishiga, yozuvlarni yozib olish jarayonida ularni shaxsiy qayta ishlash, bilimlarni o'zlashtirish va o'qituvchi bilan munozarali masalalarni muhokama qilish kabi bilimlarni olish shakllarini amaliyotdan chetlashtirishga olib keladi. o'qituvchi tomonidan bilim va bola-o'quvchining muammolarini hal qilish, rol o'ynash va boshqalardagi ko'nikmalari;

- ta'lim mahsulotlarining sifatsiz nazorati. Afsuski, ba'zi zamonaviy onlayn kurslar o'qituvchilarining past malakasini aks ettiradi. Bugungi kunda ta'limga raqamli texnologiyalarni tatbiq etish bilan shug'ullanadigan ko'plab mutaxassislar pedagogika bilan tanish emas, ammo axborot-texnik tizimlarni yaxshi bilishadi. Ushbu toifadagi ishchilar - dasturchilar, muhandislar uchun boshlang'ich psixologik va pedagogik tayyorgarlik muhim ahamiyatga ega, psixologiya, pedagogika, tibbiyot sohasidagi ilmiy izlanishlar natijalarini, birinchi navbatda raqamli texnologiyalarni joriy etish nuqtai nazaridan bilish [7, b. 3];

- past interaktivlik. Bugungi kunda "tushunish - takrorlash - yodlash" uchligiga asoslangan an'anaviy ta'lim tizimi samaradorligi jihatidan o'quvchini bilish jarayoniga

jalb qilish asosida faol o'qitish usullaridan ancha past ekanligi isbotlangan deb hisoblash mumkin [4, b.122];

- vakolatlarni primitivizatsiya qilish. Elektron yordamchilar, shu jumladan kalkulyatorlar, navigatorlar, imlo, lug'atlar, buxgalteriya hisobi va yuridik dasturlar va boshqalar o'z foydalanuvchilarining ko'plab vakolatlarini buzadi. Bundan tashqari, bugungi bolalar va o'quvchilar - bu ma'lum bir kompetentsiya standartlariga ega bo'lgan, ko'p narsalarga tayyor va qobiliyatli bo'lgan shaxslardir, ammo unga ish joyida aniq nima qilishni o'rgatish kerak. Bu hozirgi kunda o'quvchilarning raqamli texnologiyalardan foydalanish qobiliyatini oshirishga qaratilgan bo'lishi va ular kelajakda maktabgacha va boshlang'ich ta'limda ish faoliyatida samarali qo'llashiga o'rgatish;

- ijtimoiylashuv muammosi. Ta'limning interaktiv shakllarini jalb qilish sharoitida ham o'quvchilarni tarbiyalash, ularga ijtimoiy ta'sir o'tkazish ko'nikmalarini o'tkazish muammosi mavjud;

- bilvosita ma'lumot uzatish muammosi. Ma'lumki, Maykl Polanyi bilimlarni ikki toifaga ajratadi: kodlar tizimi yordamida bir kishidan boshqasiga o'tkazilishi mumkin bo'lgan aniq (og'zaki) bilimlar va odamdan ajralmas, ammo boshqasiga o'tkazilishi mumkin bo'lgan yashirin bilimlar. [5]. O'qituvchidan dunyoni ko'rish usulini, muammolarni hal qilishda yondashuvlarni, axborot bilan ishlash madaniyatini, g'oyalarni yaratish san'atini o'zlashtiriladi. Ushbu ko'nikmalarning barchasi o'qituvchidan o'quvchiga jamoaviy ishlash jarayonida shaxsiy misol orqali beriladi. Devid Bromvich ta'kidlaganidek, o'rganish nafaqat faktlarni etkazish, balki intellektual izlash san'atidir, bu o'quvchi bilan yuzma-yuz muloqot qilishni talab qiladi [1].

Ijtimoiylashuv va yashirin bilimlarni uzatish muammolari an'anaviy ta'limni elektron ta'lim muhiti bilan to'liq almashtirish maqsadga muvofiq emas. Biroq, oflayn ta'lim sohasi doimiy ravishda qisqarishi aniq.

Mamlakatimiz uchun ta'limni raqamlashtirishning asosiy tahdidi global ta'lim muhitining asosini topishdir. Ushbu tahdid bir necha omillar natijasida amalga oshirilishi mumkin: jahon bozoriga kirishning kechikishi; mahsulot sifati etarli emasligi; til to'sig'i; maktabgacha va boshlang'ich ta'lim tizimi mutaxassislarining raqamli texnologiyalardan foydalanish ko'rsatkichining pastligi; til bilish ko'rsatkichining pastligidir. Hozirgi kunda rus va ingliz tilidagi bolalar uchun mo'ljallangan rivojlantiruvchi interaktiv tizimlar, komputer o'yinlari, multimedia maxsulotlari juda ko'p, tilni bilgan kishi esa ulardan bimalol foydalanishi mumkin.

Yuqorida aytib o'tilganlarga asoslanib ta'kidlash joizki, raqamli texnologiyalarni joriy etish maktabgacha va boshlang'ich ta'lim tizimini rivojlantirish uchun juda muhimdir, ammo shu bilan birga ularni amalga oshirishda ilmiy asoslangan yondashuvni shakllantirish zarur. Hozirgi kunda mamlakatimizda ham ushbu soha rivoji uchun bir qancha loyihalar amalga oshirilmoqda. O'zbek tilidagi bolalar uchun bo'ljallangan rivojlantiruvchi, yangi bilim beruvchi elektron portallar yaratilmoqda. Maktablarimizning boshlang'ich sinf darsliklariga ilova tarzida elektron multimedia darslari taqdim etilgan va ulardan dars jarayonlarida samarali foydalanilmoqda. Ta'lim makonini raqamlashtirishga o'tish zarurati bir necha omillar bilan izohlanadi. Birinchidan, bugungi kunda deyarli barcha o'quvchilar raqamli mahalliy avlodga mansub bo'lib, ular yangi texnologiyalarni kundalik hayotida qo'llashga katta

moyilligini namoyish etishmoqda. Ayniqsa, bu IT va Internet texnologiyalariga, shuningdek ularni nafaqat professional sohada, balki ijtimoiylashuv va aloqa uchun ham qo'llashga tegishli. Shunday qilib, raqamlashtirilgan ta'lim tizimidan foydalanish maktabgacha va boshlang'ich ta'lim o'quvchilarining kelajakda raqamlashgan jamiyatga kirishishi uchun maqsadli auditoriya a'zosi bo'lishi uchun tayanch bo'lib xizmat qiladi. Bu, albatta, maktabgacha ta'lim tashkilotining va maktabning ta'lim bozoridagi raqobatbardoshligini oshirishga, qo'shimcha qiymat yaratishga va bolalarni jalb qilishga olib keladi. Bu birinchi navbatda raqobatbardoshlikni oshiradi;

Ikkinchidan ta'lim jaraonini jahon standartiga moslashtiradi.

Bunday sharoitda shaxsni shakllantirish avvalgi an'anaviy usullardan tubdan farq qiladi, bu globallashtayotgan axborot makonida uni maktabgacha boshlang'ich ta'lim integratsiyasida tatbiq qilishning sifat jihatidan yangi modelini ishlab chiqishni, hozirgi sharoit uchun zarur bo'lgan va ularga mos keladigan mutlaqo yangi usullarini o'zida jamlagan metodik ishlarni shakllantirishni talab qiladi. Nima bo'lganida ham, zamonaviy pedagogik raqamli texnologiyalaridan to'g'ri foydalanish maktabgacha va boshlang'ich ta'lim yoshidagi bolalarning yutuqlarini kafolatlaydi va keyinchalik yuqori sinflarda muvaffaqiyatli o'qishini kafolatlaydi.

Adabiyotlar

1. Bromwich D. Trapped in the Virtual Classroom // The New York Review of Books. - 2015. - July 9.
 2. Глазьев С.Ю. Экономика будущего. Есть ли у России шанс? / С.Ю. Глазьев. - М.: Книжный мир, 2016.
 3. Виссема Й. Университет третьего поколения. Управление университетом в переходный период / Й. Виссема. - М.: Олимп-Бизнес, 2016.
 4. Майхнер Х.Е. Корпоративные тренинги / Х.Е. Майхнер. - М.: ЮНИТИ, 2002.
 5. Polanyi M. The Tacit Dimension. Garden City / M. Polanyi. - New York: Doubleday, 1966.
- References.
6. Флигстин Н. Архитектура рынков: экономическая социология капиталистических обществ XXI века / Н. Флигстин. - М.: ИД Высшей школы экономики, 2013.
 7. Шаронин Ю.В. Цифровые технологии в высшем и профессиональном образовании: от лично-ориентированной smart-дидактики к блокчейну в целевой подготовке специалистов / Ю.В. Шаронин // Современные проблемы науки и образования. - 2019. - № 1.

BOSHLANG'ICH SINF MATEMATIKA DARSLARIDA INNOVATSION USULLAR ORQALI O'QUVCHILARNING OG'ZAKI HISOBLASH KO'NIKMALARINI BAHOLASH YO'LLARI

U. L. Azimova,

Buxoro shahar 20-umumiy o'rta ta'lim maktab oliy toifali boshlang'ich sinf o'qituvchisi

O'sib kelayotgan yosh avlodni komil inson qilib tarbiyalash azal- azaldan milliy pedagogikamiz oldida turgan eng dolzarb vazifalardan biri bo'lib kelgan. Bu mas'uliyatni ado etish esa birinchi navbatda boshlang'ich sinf o'qituvchilari zimmasiga yuklangan. Barchamizga ayonki, boshlang'ich sinf o'qituvchisi o'z kasbining chin fidoyisi, bilimdoni, jonkuyar, ijodkor ustoz bo'lsagina, Vatanimiz kelajagi bo'lgan yosh avlod ta'lim- tarbiyasining poydevori pishiq va mustahkam bo'ladi.

Мундарижа

<i>Хамидов О.Х.</i> Рақамли технологияларни таълим жараёнига татбиқ этишнинг устувор вазифалари	3
<i>Қаҳҳоров О.С.</i> Рақамли иқтисодиёт тараққиёт омили сифатида	6
<i>Тўхсанов Қ.Р.</i> Таълим беришда рақамли технологиялардан фойдаланишнинг аҳамияти	7
I ШҶҒБА БОШЛАНҒИЧ ТАЪЛИМГА РАҚАМЛИ ТЕХНОЛОГИЯЛАРНИ ҚЎЛЛАШ ИМКОНияТЛАРИ	
<i>Адизов Б.</i> Замонавий таълимда рақамли технологиялардан фойдаланиш истиқболлари	11
<i>Олимов Ш. Ш.</i> Бошланғич таълимни табақалаштиришнинг муҳим омиллари	16
<i>Ҳамроев А.Р.</i> Масофавий таълим соҳасида рақамли технологиялардан фойдаланиш имкониятлари	21
<i>Чудакова Вера Петровна.</i> Перспективность и особенности реализации «Технологии формирования компетентностей конкурентоспособности личности педагогов в условиях инновационной деятельности» с применением цифровых технологий	24
<i>Чемезов Сергей Александрович, Сахновская Елена Геннадьевна, Алмазова Юлдуз Исмаиловна.</i> Цифровые ресурсы для педагогов начальной школы	30
<i>Djumayev Mamanazar.</i> Boshlang'ich sinf matematika darslarida milliy o'quv dasturini joriy etish istiqbollari	34
<i>Muhittin Gümüş.</i> Dilpsikolojisi çerçevesinde anadili (türkçe) öğretiminin kişilik oluşumuna etkisi	38
<i>Mustafa Said ARSLAN.</i> Özbek türkçesi konuşanlara türkiye türkçesi öğretiminde yalancı eş değer sorunu	48
<i>Döne ARSLAN.</i> Türkiye türkçesi açısından özbek türkçesine bir bakış	57
<i>Умуров З. Л.</i> Таълимни рақамлаштириш шароитида педагогларни қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш педагогикаси фани асослари	61
<i>Masharipova U.A.</i> Boshlang'ich ta'limga raqamli ta'lim texnologiyalarni joriy etish davr talabi	65
<i>Sayfullayev G'M., Alimova L.X., Temirova I.S.</i> 4-sinfda Markaziy Osiyolik allomalarning tabiat haqidagi fikrlaridan foydalanib raqamli texnologiyalar asosida dars o'tish	68
<i>Умуров З. Л.</i> Таълимни рақамлаштириш шароитида ўқув-билув муаммоларини таълим жараёнига татбиқ қилишнинг шарт-шароитлари	70
<i>Sayfullayev G'M., Yodgorova G.F., Yodgorov F.O'.</i> Boshlang'ich sinf "atrofimizdagi olam" darslarida o'qitishning raqamli pedagogik texnologiyalaridan foydalanish	74
<i>Sayfullayev G'M., Alimova L.X., Hamroyeva D.O.</i> Tabiatshunoslikni oqitishda foydalaniladigan raqamli texnologiyalar	76
<i>Nigmatova M.M.</i> Raqamli o'yinlar bolalarni oqitish usuli sifatida	80
<i>Yarashov M. J., Hamdamova X. I.</i> Ta'lim tizimida raqamli texnologiyalarning o'rni	82
<i>Yarashov M. J., Barotova F. B.</i> Boshlang'ich ta'lim jarayoniga raqamli texnologiyalarning tadbiq etish metodikasi	85
<i>Yarashov M.J.</i> Boshlang'ich sinf matematika ta'limni raqamli texnologiyalar orqali ijodiy tashkil etish jarayoni	88
II ШҶҒБА БОШЛАНҒИЧ СИНФЛАРДА ЎҚУВЧИЛАР БИЛИМИНИ БАҲОЛАШНИНГ ХАЛҚАРО ТИЗИМИ	
<i>Юлдашева М. М. Бафаева Дилдора.</i> Обучение учащихся анализу художественных произведений в начальных классах на основе заданий PIRLS	91
<i>Jurayev B.T., Qamarova Z.</i> Boshlang'ich sinflarda o'quvchilar bilimini nazorat qilish va baholash tamoyillari	96
<i>Doniyorova N. M., Hamroyev A. R.</i> Husnixat darslarida xalqaro tadqiqot baholash tizimi-pirls matnlarini qo'llashning ahamiyati	98
<i>Мустафоев Б.</i> Бошланғич синф ўқувчиларида мусикий саводхонликни шакллантириш	101

жараёнида мантикий фикрлаш ва баҳолашга ўргатиш	
III ШҶЪБА ДАРСЛИКЛАРНИ ЯРАТИШДА РАҚАМЛИ ТЕХНОЛОГИЯЛАРНИ ТАТБИҚ ҚИЛИШ	
<i>Назаренко Татьяна Геннадьевна.</i> Электронный учебник для школы: проблемы и перспективы создания	104
<i>Шатырко Лариса Алексеевна.</i> Психологические аспекты школьного учебника в контексте современных тенденций в системе образования	107
<i>Мишанова А. И.</i> Применение интерактивных технологий на уроках русского языка в начальной школе	112
<i>Jumayev R. X.</i> Boshlang'ich sinf ona tili darsliklarining afzalliklari	115
<i>Olloqova O'. M.</i> Ona tili darslarida o'quvchilarning lingvistik kompetensiyalarini takomillashtirishda ta'lim texnologiyalarining ahamiyati	119
<i>Jumayev R. X., Elmurodova Sh.T.</i> Ona tili darsliklaridagi didaktik materiallarni yaratish va ularni takomillashtirish	122
<i>Qosimova M.M., Qosimov F.F.</i> Taqqoslashga doir topshiriqlar ustida ishlash texnologiyasi	126
<i>Жумаева М.А.</i> Педагогика фанини ўқитишда ўқитувчи инновацион фаолиятини ривожлантириш омиллари	129
<i>Adizova N.B., Xudoyberdiyeva H.</i> O'qish darslarini tashkil etishda pedagogik texnologiyalardan foydalanishning shakllari	132
<i>Ashurova A. E., Davlatovna E. D.</i> Buxoroga bosmaxonalarning kirib kelishi ona-tili adabiyotimizni texnologik rivojlanish omili	134
<i>Qosimov F. M., Ibrohimova M. F.</i> Boshlang'ich sinf matematika darslarida arifmetik amallarni qo'llashda ta'lim texnologiyalaridan foydalanish metodikasi	137
<i>Tog'ayeva U.Sh., Roziqova G.N.</i> Boshlang'ich sinf ona tili darslarida pedagogik texnologiyalardan foydalanish	139
<i>Abdullayeva F. N.</i> Pedagogik texnologiyaning asosiy jarayonlari	141
<i>Yusufzoda Sh.Y., Yusufzoda X.Y.</i> Boshlang'ich sinflarda o'qitishning zamonaviy axborot texnologiyalaridan foydalanish afzalliklari	144
IV ШҶЪБА БОШЛАНГИЧ ТАЪЛИМНИ ИНТЕГРАЦИЯЛАШНИНГ МЕТОДИК ИМКОНИАТЛАРИ	
<i>Сахновская Елена Геннадьевна.</i> Методологические проблемы внедрения конвергентного подхода в начальном образовании	148
<i>Hamroyev A. R. Hasanova M. A. Toyirova N.</i> Birinchi sinf o'quvchilarida yozuv qurollaridan foydalanib, chiroyli yozuv malakalarini shakllantirish usullari	152
<i>Яценко Владимир Сергеевич.</i> География культуры игрушки как важный практический компонент интеграции начального образования	155
<i>Бабаева Ш.</i> Моделирование творческой деятельности учащихся при помощи проектированного обучения на уроках родного языка в начальных классах	158
<i>Жамилова Б.С.</i> Болалар китобхонлигини ташкил этишда педагогик таълим инновацион кластерининг самарадорлиги	162
<i>Джураева Д. Ш.</i> Методические аспекты формирования творческой деятельности и развития творческих способностей учащихся в процессе решения задач	166
<i>Жумаев У.С.</i> Социокультурная среда и психологическое здоровье личности	172
<i>Узакова А.Б., Рохатова З.И., Алимова А.Н., Фаилова Н.С. Бабаева Ш.Б</i> Системный подход к обучению языку и методическая система речевого развития школьников	177
<i>So'fiboyeva G. M.</i> Kichik yoshli bolalarda geometrik fazoviy fikrlashni rivojlantirish uslubi	181
<i>Sariyev Sh.U.</i> Boshlang'ich sinf o'quvchilarining nutqini o'stirishda o'qish va ona tili darslarini integratsiyalashning metodik imkoniyatlari	185
<i>Cho'liyeva G.T., Siddiqova K.Q.</i> Boshlang'ich sinf o'qish darslarida pedagogik texnologiyalardan	187

foydalanish	
Saidova M. J. Ta'limda multimedialardan foydalanish va uning didaktik imkoniyatlari	189
Saidova G. E. Boshlang'ich sinflarda geometrik materiallar ustida ishlash metodikasi	193
Saidova M. J. Masofaviy ta'limda o'qitish imkoniyatlari va usullari	195
Saidova G. E., Qoryog'diyeva A. Sh. Boshlang'ich sinf matematika darslarida o'quvchilarni mantiqiy masalalar yechishni o'rgatish	199
Olloqova O', Murodova G. Matematika darslarida geometrik figuralarni o'rgatishda interfaol metod va didaktik o'yinlardan foydalanish	201
Hamroyeva M. R., G'afurova F.N. Boshlang'ich sinf darslarida interfaol metodlardan foydalanish	204
G. E., Sanoqulova S. F. Boshlang'ich sinf o'quvchilarida uzunlik haqida tasavvurlarni shakllanritish, uzunliklarni o'lchash malakalarni hosil qilish	208
Ozodova M. H. Boshlang'ich sinflarda sintaktik tushunchalarni egallash bosqichlari	211
Qosimov F.M. Ijodiy topshiriqlar va ular tizimiga qo'yiladigan talablar	214
Adizova N., Husenova D. 1- sinfda unli tovushlar talaffuzi ustida ishlash	217
Tog'ayeva U.Sh. Loyihaviy ta'lim vositasida "ona tili o'qitish metodikasi" modulini takomillashtirish	221
Hamroyeva M. R., Subhonova O. A. Ona tili va o'qish darslarida boshlang'ich sinf o'quvchilarining og'zaki nutqini o'stirishga oid metodik ko'rsatmalar	223
Улугмурод Амонов «Диван лугат-ат-турк» нинг илк тадқиқотчиси	225
Аҳмадов О. III. Бухоро амирлигида анъанавий бошланғич таълим-тарбия тизими ва унинг инкирози	228
Sidiqova D. S., Jabborova G.A. Boshlang'ich sinflarda matematika o'qitishda interfaol metodlaridan foydalanish	230
Tog'ayeva U.Sh. Xodjayeva M.Sh. Boshlang'ich sinf ona tili darslarida fanlararo aloqadorlik o'rnatish	233
Qurbonova Sh. N., Razzoqova N. Pedagogik texnologiya -ta'lim-tarbiya jarayonining yaxlit tizimi sifatida	234
Yusufzoda Sh. Y., Safarova D. F. Boshlang'ich sinf matematika darslarida o'quvchilar mantiqiy fikrlashini rivojlantirishning ahamiyati	237
Yusufzoda Sh. Y., Egamqulova F T. Grafik modellardan foydalanish usullari orqali masala yechish metodikasi	240
Yusufzoda Sh. Y., Narzullayeva Z. Boshlang'ich sinf matematika darslarida harakatga doir masalalar yechishga o'rgatish metodikasi	243
Narzillayeva M. Sh. Boshlang'ich sinf o'qituvchilarining kasbiy kompetensiyalarini rivojlantirishda lingvodidaktikaning o'rni	245
Rajabova N. K., Kamolova M. I. Boshlang'ich sinflarda masalalar yechishning metodik asoslari	249
Rajabova N.K. Boshlang'ich sinf o'quvchilarining fazoviy tasavvurlarini shakllantirishning metodik asoslari	251
Ismatov S. R., Shukrullayeva Sh.Sh. Savod o'rgatish davri yozuv darslarini o'rgatish usullari	252
Olloqova O'.M., Zaripova M.O'. Hikoya o'qish darslarida o'quvchilar nutqini o'stirish	255
Ҳафизов III. Бошланғич синфларда жисмоний тарбия дарсининг тузилиши ва уни ўтказиш методикаси	258
Adizova N.B., Ibrohimova F. A. Avloniy she'rlarining boshlang'ich sinflarda o'rganilishi	261
Sidiqova D. Sh. "Matematika o'qitish metodikasi" fanini o'qitishda talabalarning kasbiy kompetensiyasini shakllantirish metodikasi	264
Қўлдощев P. A. Чапакай ўқувчиларида ёзув кўникмаларини шакллантириш	266
Safarova N. O., Jumayeva H. G. Savod o'rgatish davrida boshlang'ich sinf o'quvchilarida yozuv malakalarini shakllantirish	270
Raximova N.A., Rustamova D. Boshlang'ich sinf tarbiya tizimida innovatsiyalar	274
Mirzayeva D. Q. O'quvchilar nutqini o'stirishda lug'at ustida ishlash	277

Xalilova F. M., Jalilova N. Boshlang'ich sinf tabiatshunoslik darslarida individual va to'g'arak ishlarini tashkil etish metodikasi	281
Yusufzoda Sh.Y., Ortiqova S.Sh. Boshlang'ich sinf o'quvchilarida matematik tafakkur va matematik qobiliyatlarni rivojlantirish metodikasi	285
Adizova N.B., Farmonova S. Sinfdan tashqari o'qish darslarida o'quvchilarning mustaqil o'qish ko'nikmalarini shakllantirish usullari	287
Юлдашева М. М. Развитие толерантности на основе национальных традиций	290
Nurova Y.U. O'zbek xalq paremalaridagi etnonimlar omonimiyasi	295
Axmadova D. A. Tibbiy metaforalarning o'ziga xos xususiyatlari	300
Qodirova S. A., Askarova D. Boshlang'ich sinflarda "Zarbulmasal" mavzusini o'tishda ta'lim texnologiyasi	304
Ҳакимова М.Ҳ., Ғуёсова Д. Мактабгача ёшдаги болаларнинг математик ривожланиш муаммосини лойиҳалаш	306
Qodirova S. A., Askarova D. Voqeband adabiy parchalar	308
Адизова Н. Б. Бухоро туман микротопонимиясида ойконимларнинг ўрни	312
Ёдгоров Қ.М. 5-7 синф ўқувчиларида инсонпарварлик ҳис-туйғуларини шакллантириш жараёнининг мазмуни	315
Курбанова Г.Н., Юлдашова Ш.Т. Развития методов преподавания в медицинских вузах	319
Сатторов Мирношох. Уголовная ответственность за клевету	323
Qo'shshayeva A. A., Faxriddinova M.Q. Bola psixologiyasi va uning nutqidagi nuqsonlar	327
Dilsora Ergashova. Fonetik mashqlardan foydalanishning samaradorligi	330
Hojiyeva N.H. O'zbek tilida meva etimologiyasiga oid lug'atlar	333
Temirova M.Z. Atom tuzilishining hozirgi zamon atomistik talqini	337
Adizova M.I. 3--sinf o'qish darsligidan 1 soatlik noan'anaviy ochiq dars ishlanmasi	340
Садуллоева М. Г. Уникальный идиолект гулхани-басенника	347
Ro'ziev D.Yu. Boshlang'ich sinflarda musiqa ta'limi mazmunini integrastiyalashning ba'zi masalalari	349
Usmonova G. Boshlang'ich sinflarda geometrik materialni o'rgatishning umumiy masalalari	351
Cho'lliyeva S. 1-sinf matematika darsligidan 1 soatlik noan'anaviy ochiq dars ishlanmasi	353
Очилова М.О., Шамсуллаева Р. Бошланғич синф математика дарсларида ижодий фикрлашни шакллантириш	355
Idiyev A., Hayitov J. O'quvchilarda figura yuzi tushunchasini shakllantirishga doir usuliy tavsiyalar	358
Пўлотова Ю., Ўктамova С. Бошланғич таълимда ўқувчиларнинг ижодий фаолиятини ташкил этиш методик муаммо сифатида	360
Пўлотова Ю., Исоева Ф. Она тили таълимида прагматик компетенцияни шакллантиришнинг асослари	362
Tilavova M.M. Texnologiya darslarida xorijiy ta'lim tizimidan foydalanish	365
Фармонова Ш.М. Бошланғич синфлар ўқувчиларида касбга бўлган қизиқишни шакллантириш	369
Rahmatov N.H. Boshlang'ich sinflarda asosiy miqdorlarni o'rgatish jarayonida pedagogik texnologiyalarni qo'llash samaradorligi	372
Cho'lliyeva G. T. Ohang – nutqiy jarayonning ajralmas birligi	377
Рахмонова Г. Ш. Талабаларда маънавий-ахлоқий тарбиянинг аҳамияти	381
Исмамов С.Р., Шкруллаева Ш.Ш. Гурух раҳбарининг тарбиявий ишларни такомиллаштириш усуллари	384
Қўлдошев Р. А. Дунёда чапақайлик муаммоси	390
Ризаева М. Р. Таълимни рақамлаштириш шароитида ўқув материални ўзлаштириш даражалари	394
Пўлотова Ю. Ўқиш дарсларида илмий-оммабоп мақолаларни ўқитишда таълим методларидан фойдаланиш	397

Пўлотова Ю. Бошланғич синф ўқиш дарсларида ўқувчиларни китобхон сифатида тарбиялашнинг методик имкониятлари	400
Davranova G. N. Maktabgacha yoshdagi bolalarning dunyoqarashini kengaytirishda o'yinchoqlarning ahamiyati	402
Yodgorova G. F. Boshlang'ich sinflarda xalq og'zaki ijodining tarbiyaviy ahamiyati	407
Равганова Г.А., Сатторова М.Б., Сайпиллаева Х.Б. Ижтимоий фаол талаба шахсининг интеллектуал хусусиятлари	411
Jumayeva H. G'. Boshlang'ich sinflarda yozuv va husnixat darslarini tashkil qilish	415
Хамзаев Х.Х., Абулқосимова М.Б., Қодирова С. Б. Бошланғич таълимни интегратив ривожлантириш шакллари	418
Hakimova M.H., Halimova D. Matematika fanini o'qitishda ta'lim texnologiyani tatbiq etishning o'ziga xos jihatlari	421
Қувондиқова М. Талабаларнинг мустақил иши - таълимни ташкил этишнинг етакчи шакли сифатида	423
Jumayev R.X., Xayrullayeva M. Yozuvga o'rgatish darslarida zamonaviy usullardan foydalanish	425
Қувондиқова М. Бошланғич синф ўқувчиларининг мустақиллигини ривожлантириш	428
Dilova N. G. O'quvchilari bilimini formativ baholash - ta'lim samaradorligini oshirish omili	432
Jumayev R.X., Ubaydullayeva D.A. Ona tili darslarida o'quvchilarni savodli yozishga o'rgatish usullari	436
Пўлотова Ю., Рамазонова Ж. Бошланғич синф ўқувчиларининг ижодий фаолиятини бошқариш	438
Хамроев А.Р., Эргашева Синфда ва синфдан ташқари ўқиш дастурининг мазмуни	441
Хамроев А.Р., Бахтиёрлова С. «Ўқиш китоби» дарсликларидаги ватан мавзуси илмий-оммабоп асарларни ўқитиш методикаси	445
Пўлотова Ю., Итолмасова О. Бадий матнлардаги фонетик, лексик бирликларни таҳлил қилиш орқали ўқувчиларнинг прагматик компетенциясини ўстириш	449
Пўлотова Ю., Итолмасова О. Бошланғич синф ўқувчиларида адабий тушунчаларни шакллантириш	451
Хамроев А.Р., Жумаева Г. Ўқиш дарсларида бадий матн устида ишлаш	453
Sharopova Z.T. Boshlang'ich sinf texnologiya darslarini gender tenglik va farqlar asosida tashkil etish metodikasi	456
Uktamova M.A. "The importance of the author's fairy tale and folklore in primary school lessons"	458
Turdiyeva M.J., Davronova G. M. ta'limda individual yondashuvli texnologiyaning afzalliklari	461
Паноев Э. Мулкни қасддан нобуд қилиш ёки унга зарар етказиш жиноятларининг тергов қилиш хусусияти	464
Shazadayev Farhod. Boshlang'ich ta'limda axborot texnologiyalaridan foydalanishning innovasion usullari haqida	466
Паноев Э. Мулк ҳукуқи-дахлсиз ҳуқуқ	472
Yusufzoda Sh.Y., Qo'shinova M.A. Boshlang'ich sinf o'quvchilariga musiqiy savodxonlik malakalarini shakllantirish metodikasi	473
Халилова Шахло Равшановна. Pedagoglar tomonidan darsda va darsdan tashqari muhitda qo'llanadigan pedagogik muloqotning uslublari	475
Нусратов Анвар Неъматжонович. XVI аср Бухоро хонлигида илм-фан ва педагогик фикрлар мазмунини ёритишда "Бадоеъул вақоеъ" асаридан фойдаланиш имкониятлари	479
Shirnova Sayyora Rajabovna. Pedagogik texnologiyalar asosida o'quvchi yoshlarda erkin fikrlashni shakllantirish mazmuni	481
Hasanova G. Q. Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida noan'anaviy faoliyatlar va an'anaviy faoliyatlarning bir biridan farqi va ularning maktabgacha yoshdagi bolalar tarbiyasidagi ahamiyati	483
Жўраев Илҳом Исҳоқович. Таълимда педагогик дастурий воситалар ва замонавий ахборот технологиялари	487
Hafizov Shahriyor. O'quvchi yoshlarda sog'lom turmush tarzini shakllantirish konseptsiyasi	488

Тешабоев А.Ю. Современные подходы к физическому развитию детей дошкольного возраста	490
Cho`lliyeva G.T., Fayziyeva D.T.</b> Ot so`z turkumini o`rganishda o`quvchilarning so`z boyligini oshirish imkoniyatlari	492
Акрамов А.Ш. Новый подход изучения отношения к здоровому образу жизни	494
Гафоров Ш.У. Современные технологии формирования и развития здорового образа жизни личности	498
Ubaydullayeva Sharofat. Boshlang'ich sinf matematika darslarida o`quvchilarning tafakkurini rivojlantirish	502
Saidova M.J., Aminjonova G. Boshlang'ich sinf matematika darslarida axborot texnologiyalaridan foydalanishning didaktik tamoyillari	504
Saidova M.J., Elova M. Harakatga oid masalalarni axborot texnologiyalar asosida tushuntirish metodikasini takomillashtirish	507
Jumaniyozova Muhabbat Xo'sinovna. boshlang'ich ta'lim hikoya o'qish darslarida insoniy fazilatlarni singdirish	512
Авезов С.С. Навой ижодида фольклор аъаналари	514
Рустамова Гавҳар Баҳрон қизи, Шойимқулова Мадина. Бошланғич синф ўқитувчисининг ахборот ва коммуникация технологиялари соҳасидаги компетенциявий фаолияти	518
Hakimov F.N., Qosimova A.F. Boshlang'ich sinflarda kreativ qobiliyatlarini shakllantirishning psixologik xususiyatlari	521
Садуллаева М. Г., Квитко Фаина. Современные приемы обучения написанию сочинений в начальных классах	524
Rustamova Gavhar Bahron qizi. O'zbek xalq qo'shiqlarida mevali daraxtlarning obrazlantirilishi	526
Адиба Бахронова. Бўлажак бошланғич синф ўқитувчиларини дарсдан ташқари тарбиявий фаолиятни амалга оширишга тайёрлаш йўллари	528
Dilova Nargiza Gaybullaevna. Raxmatullayeva Nilufar Komiljonovna. Sinfdan tashqari o'qishda pedagogik texnologiyalarni qo'llash mazmuni	534
Xalikova Umida Mirovna. Maktabgacha va boshlang'ich ta'lim integratsiyasida raqamli texnologiyalarning o'rni	538
Azimova U. L. Boshlang'ich sinf matematika darslarida innovatsion usullar orqali o'quvchilarning og'zaki hisoblash ko'nikmalarini baholash yo'llari	543
Raxmonova M. M. Boshlang'ich sinf o'qish darslarida interfaol usullar bilan ishlashning nazariy asoslari	548
Rustamova Sh.S. Boshlang'ich sinf o'qituvchisining metodik-matematik tayyorgarligi ta'lim sifatining kafoloti	550
Safarova N.K. Boshlang'ich sinf o'quvchilarini o'qitishda vaqtdan unumli foydalanish ularda hayotiy kompetensiyalarni shakllantirish omili	553
Chòliyeva S.S. Boshlang'ich sinf o'qish darslarida pedagogik texnologiyalardan foydalanish	558
Qalandarova S. Savod o'rgatish davrida interfaol metodlarni qo'llash orqali o'quvchilar faolligin ioshirish	561
Shokirova S.Z. Boshlang'ich sinf o'qish darslarida pedagogik texnologiyalardan foydalanish	564
Shukurova L.S. Boshlang'ich sinf matematika darslarida pedagogik texnologiyalardan foydalanish	566
Файзиева У. Экологик тарбия маданиятини ривожлантириш ва шакллантириш муаммолари	568